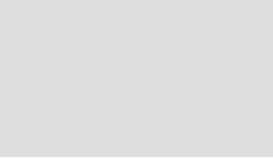

Un mecanism pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante

This project is financially supported by the Facility for the Strategic Activities in the field of Human Rights and Good Governance (FSA) of the Government of the Netherlands.

**Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului
în România - Comitetul Helsinki
(APADOR-CH)**

Str. Pictor Nicolae Tonitza nr.8
Sector 3, 030113 București
Telefon/Fax: (40) (21) 312.45.28
(40) (21) 312. 37.11
Email: office@apador.org
Web: www.apador.org

**CENTRUL DE RESURSE JURIDICE
(CRJ)**

Str. Arcului nr. 19,
Sector 2, Cod 021034, Bucuresti
Tel.: (40) (21) 212 06 90, 212 06 91, 212 05 19
Fax: (40) (21) 212 05 19
E-mail: office@crj.ro
Web: <http://www.crj.ro>

© Copyright 2008 APADOR-CH & CRJ

Un mecanism pentru prevenirea torturii
și tratamentelor inumane și degradante

CUPRINS

I. Un mecanism pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante: de ce?	2
II. Un mecanism pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante: cum?	6
Protocol Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante	11

I. Un mecanism pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante: de ce?

Teoreticienii managementului modern identifică constant activitatea de monitorizare și control cu una dintre resursele cele mai importante necesare managementului instituțional, organizațional și administrativ. În contextul principiilor generale de bună practică, activității de control i se asociază o accepțiune mai largă, aceasta fiind privită ca parte a procesului managerial, alături de programare, organizare, direcționare și coordonare. Prin intermediul monitorizării și controlului, managementul constată abaterile rezultatelor de la obiective, analizează cauzele acestora și adoptă deciziile corective și profilactice care se impun.

În România, la nivelul strategiilor care au în vedere prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante, aceste principii sunt recunoscute ca importante, însă la nivel legislativ și al organizării și practicii instituționale încă mai rămân progrese de făcut.

În anii de după 1990, situația din instituțiile medico-sociale pentru persoanele cu dizabilități mintale, respectiv din penitenciare și centrele de reținere și arestare preventivă a cunoscut o anumită ameliorare. Cu toate acestea, însă, tratamentul aplicat persoanelor aflate în aceste instituții trebuie îmbunătățit în mod substanțial. Această necesitate rezultă inclusiv din constatările multianuale ale instituțiilor guvernamentale și non-guvernamentale internaționale sau din România care au ca scop monitorizarea și evaluarea situației din aceste instituții. Un exemplu concludent îl constituie, în acest sens, Rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) privind vizitele făcute în România în anii 1995, 1999, 2001, 2002, 2003 și 2004.

Membră a Organizației Națiunilor Unite din anul 1955 și a Consiliului Europei din anul 1993, România este parte la un număr de tratate internaționale având ca obiect prevenirea torturii, tratamentelor crude, inumane sau degradante. Articolul 5 al Declarației universale a drepturilor omului, articolul 7 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice și articolul 3 al Convenției europene a drepturilor omului prevăd că nimeni nu va fi supus la tortură și nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante. Prevederi asemănătoare cuprind Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (la care România a aderat prin Legea nr. 19/1990, publicată în „Buletinul Oficial al României“, partea I, nr. 112 din 10 octombrie 1990) și Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor

inumane sau degradante (ratificată prin Legea nr. 80 din 30 septembrie 1994, publicată în “Monitorul Oficial” nr. 285 din 7 octombrie 1994).

La data de 24 septembrie 2003, România a semnat de asemenea Protocolul opțional la Convenția pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (Protocolul a fost adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a cincizeci și șaptea sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite și a intrat în vigoare la 22 iunie 2006). În considerarea faptului că România a ratificat până în prezent tratatele internaționale pe care le-a semnat, precum și a principiului din dreptul tratatelor în conformitate cu care semnarea unui tratat înseamnă manifestarea intenției de a-l ratifica, așteptarea că statul român va ratifica cât mai curând posibil Protocolul opțional este deplin justificată.

Experiența de la nivelul sistemului de instituții la care ne referim a evidențiat constant necesitatea punerii la punct a unui mecanism intern independent apt să monitorizeze situația din aceste instituții, precum și să inițieze, elaboreze și propună strategii, politici publice și norme de reglementare în acest domeniu. În exercitarea atribuțiilor de autoritate de reglementare la nivel național în materia prevenirii torturii și a relelor tratamente, același mecanism s-ar impune să urmărească de asemenea compatibilitatea legislației naționale cu reglementările similare de la nivelul ONU și cu cele comunitare.

În prezent, asemenea atribuții, mai ales de control, sunt stabilite – destul de lacunar și prea puțin coerent – în responsabilitatea Inspecției sociale (cu privire la instituțiile medico-sociale pentru persoanele cu dizabilități mintale), respectiv a Administrației Naționale a Penitenciarelor și Inspectoratului General al Poliției (în domeniul penitenciarelor, respectiv al centrelor de reținere și arestare preventivă). Deficiențele de ordin legislativ și de funcționare instituțională sunt dublate în cazul acestor atribuții de un grad de independență în mod evident insuficient raportat în special la atribuțiile de control care le revin. Astfel, acestea se află în situația exercitării actului de control și de evaluare cu privire la implementarea și respectarea prevederilor legale în domenii aflate fie sub autoritatea și responsabilitatea propriei fie sub autoritatea și responsabilitatea ministerelor cărora ele însele le sunt subordonate (Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, respectiv Ministerul Justiției și Ministerul Internelor și Reformei Administrative).¹

¹ La sfârșitul anului 2006, s-a înființat, pe baza Legii nr. 275/2006, instituția *judecătorului delegat pentru executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*. Rolul judecătorului delegat este, în principal, de a supraveghea **legalitatea** regimurilor de deținere din sistemul penitenciar și din centrele de reținere și arest preventiv (aresturile poliției). După aproape 2 ani de funcționare – cu eficiență relativă în sistemul penitenciar și nulă în aresturile poliției, în principal din cauza carențelor legislative – însuși Ministerul Justiției a ajuns la concluzia că Lgea 275/2006 trebuie amendată. Propunerea de modificare a Legii 275 era încă în dezbatere publică la sfârșitul lui august 2008.

Înființarea unui mecanism intern independent pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante constituie inclusiv o cerință expresă cuprinsă în Protocolul opțional la Convenția pentru prevenirea torturii (Partea a V-a a Protocolului Opțional). Potrivit prevederilor Protocolului, una dintre atribuțiile mecanismului național de prevenire este de a menține legătura cu Subcomitetul ONU de Prevenire a Torturii și de a-i trimite acestuia informații. Protocolul Opțional stabilește că Statele-Părți vor asigura un grad corespunzător de independență instituțională în organizarea și funcționarea mecanismului național pentru prevenirea torturii.

Protocolul cuprinde standarde pe care Statele-Părți trebuie să le asigure pentru independența instituțională și buna organizare și funcționare a mecanismelor naționale de prevenire. Astfel, art. 20 prevede că pentru a permite mecanismelor naționale de prevenire să își îndeplinească atribuțiile, Statele-Părți trebuie să le acorde acestora, între altele: acces la toate informațiile ce privesc tratamentul aplicat „persoanelor private de libertate”; acces la toate locurile de detenție; libertatea de a alege locurile pe care doresc să le viziteze și persoanele cu care doresc să aibă întrevederi; posibilitatea de a avea întrevederi, fără martori, cu aceste persoane; dreptul de a menține legătura cu Subcomitetul de Prevenire, de a-i trimite informații și de a se întâlni cu acesta etc.

Documentul ONU (articolul 4, paragraful 2) stabilește de asemenea că privarea de libertate înseamnă orice formă de detenție sau închisoare, sau plasarea unei persoane într-un mediu public sau privat de reținere din care nu îi este permis să plece după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură. Definiția dată de Protocolul Opțional privării de libertate face evident faptul că, în cazul României, sub incidența acestei definiții se află în egală măsură atât instituțiile penitenciare, de reținere și arestare preventivă, cât și instituțiile medico-sociale pentru persoanele cu dizabilități mintale – iar în cazul celor din urmă, atât instituțiile/serviciile publice cât și cele private (de la nivelul comunităților). Apreciem că cele de mai sus constituie un argument care pledează în plus pentru înființarea unui mecanism național pentru prevenirea torturii și relexor tratamentelor. Domeniul instituțiilor în legătură cu care mecanismul național ar urma să-și exercite atribuțiile este nu numai foarte larg dar și cu o complexitate și specificitate instituțională aparte. Iar examinarea în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor din aceste instituții, precum și formularea de recomandări către autoritățile competente în vederea îmbunătățirii acestui tratament și a condițiilor persoanelor private de libertate presupun existența unei autorități independente din punct de vedere funcțional, având asigurate resurse corespunzătoare pentru o bună organizare și funcționare, al cărei personal să fie format din experți cu aptitudini și cunoștințe profesionale necesare.

O etapă distinctă în cadrul proiectului inițiat de organizațiile noastre – Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH) și Centrul de Resurse Juridice (CRJ) a constat în organizarea de consultări cu instituții guvernamentale și non-guvernamentale interne cu privire la înființarea mecanismului național de prevenire a torturii². Din toate aceste discuții a rezultat pe de o parte necesitatea înființării mecanismului amintit iar pe de altă parte nevoia identificării unei soluții legislative și instituționale aptă să garanteze în cât mai mare măsură independența funcțională și eficiența acestui organism.

² Printre instituțiile cu care reprezentanții organizațiilor noastre au avut consultări s-au numărat Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Inspectoratul General al Poliției Române, Colegiul Medicilor din România.

II. Un mecanism pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante: cum?

Din considerentele menționate mai sus, dar și din experiența unor țări care au implementat deja Protocolul Opțional, apreciem că se impune înființarea unei instituții publice noi care să îndeplinească rolul de mecanism independent pentru prevenirea torturii și relelor tratamente.

Strategia în domeniul sănătății mintale a Ministerului Sănătății Publice din România acordă o atenție importantă „dezvoltării parteneriatelor cu societatea civilă în promovarea sănătății mintale”. Acest principiu se regăsește înscris de asemenea în reglementările legale în materie (un exemplu: Legea nr. 487/2002, Legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, prevede – art. 7 – că pentru a pune în aplicare măsurile adoptate pentru apărarea sănătății mintale, „Ministerul Sănătății Publice va colabora cu organizațiile neguvernamentale, cu asociațiile profesionale și cu alte organisme interesate”). Un rol similar important este conferit organizațiilor neguvernamentale care desfășoară activități în domeniul protecției drepturilor omului și prin Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. În considerarea acestor principii și reglementări, apte să asigure inclusiv independența unor asemenea organisme, este recomandabil ca organizațiile neguvernamentale să participe la înființarea mecanismului național de prevenire a torturii și relelor tratamente într-o măsură care să poată să garanteze independența, buna funcționare și eficiența acestui mecanism. În organizarea și funcționarea mecanismului național se impun de asemenea evitate, atât la nivel legislativ cât și la cel al practicii instituționale, experiențele contraproductive înregistrate până în prezent în cazuri asemănătoare³.

Așa cum a reieșit și din consultările organizate în cadrul proiectului, soluția înființării unei instituții noi care să îndeplinească atribuțiile mecanismului independent pentru prevenirea torturii și relelor tratamente este preferabilă celei prin care o instituție existentă deja ar fi desemnată să îndeplinească și aceste atribuții. Domeniul instituțiilor în legătură cu care mecanismul național ar urma să-și exercite atribuțiile este, cum s-a arătat, nu numai destul de complex și de vast dar și cu o

³ Un exemplu: prin Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și HG nr. 787/2002, în România a fost înființată Autoritatea Teritorială de Ordine Publică (ATOP, organism prevăzut să funcționeze la nivelul fiecărui județ, cu rol consultativ, având ca scop să „monitorizeze activitatea Poliției”). Serioasele probleme de ordin legislativ și practic au făcut din ATOP-uri organisme ale formalismului și ineficienței, fapt care poate să pună sub semnul întrebării însăși ideea de mecanisme independente de monitorizare, de control și prevenire a deficiențelor din sistemele care au legătură cu drepturile și libertățile fundamentale.

specificitate instituțională aparte. Examinarea regulată a acestor instituții, formularea de recomandări care să amelioreze sistematic situația de la nivelul lor presupun nu numai un volum mare de muncă și o dezvoltare instituțională corespunzătoare, dar și o specializare a personalului cu atribuții în acest domeniu care sunt practic imposibil de asigurat de vreuna dintre instituțiile existente în prezent. Cu ocazia unor dezbateri publice recente pe această temă (dar și a consultărilor organizate până în prezent în cadrul proiectului) s-a pus întrebarea dacă nu cumva instituția Avocatului Poporului ar putea să preia și acest rol. Apreciem că această instituție s-ar dovedi inadecvată unei asemenea misiuni prin chiar specificul statutului său, astfel cum acesta este definit prin Constituția României, respectiv prin Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului. Această instituție are o vocație generală în legătură apărarea tuturor drepturilor și libertăților persoanelor fizice, și nu una particulară, specializată, astfel cum prevede Protocolul opțional cu privire la drepturile și libertățile persoanelor private de libertate. Statutul Avocatului Poporului nu ar fi adecvat scopului prevăzut în Protocolul opțional pentru „mecanismul/mecanismele naționale de prevenire, independente, pentru prevenirea torturii la nivel național” inclusiv prin specificul organizării și funcționării sale instituționale – personal în mod evident insuficient și nespecializat, instituția își desfășoară activitatea practic exclusiv prin primirea de „cereri făcute de persoanele lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăților cetățenești de către autoritățile administrației publice”, respectiv „urmărind rezolvarea legală a cererilor primite” etc. Or Protocolul opțional are cerințe specifice și esențial diferite inclusiv sub aspectul procedurilor de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție în vederea consolidării protecției asigurate acestora împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante. Dar în același sens pledează și situația concretă de la nivelul sistemului de care mecanismul național de prevenire ar urma să se ocupe în România.

Față de cele arătate mai sus, APADOR-CH și CRJ fac următoarele propuneri concrete pentru înființarea mecanismului național independent de prevenire a torturii și tratamentelor inumane și degradante:

a) Scopul mecanismului național va fi de a examina în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate, în conformitate cu legislația internă și cu documentele internaționale la care România este parte, precum și de a formula recomandări pentru îmbunătățirea acestui tratament (în înțelesul art. 4 din Protocolul opțional, prin persoană privată de libertate se înțelege persoana aflată în detenție sau închisoare ori plasată într-un mediu public sau privat de reținere din care nu îi este permis să plece după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură).

b) Referitor la organizarea și funcționarea mecanismului național independent pentru prevenirea torturii, APADOR-CH și CRJ propun:

- pentru asigurarea unui grad corespunzător de independență instituțională și a personalului, în conformitate cu principiile cuprinse în Protocolul opțional, mecanismul național independent va fi organizat ca autoritate administrativă autonomă (sub control parlamentar), în înțelesul art. 117, alin. (3) din Constituția României;
- personalul autorității va fi selectat și numit pe bază de concurs și va avea cunoștințele profesionale și aptitudinile specifice corespunzătoare;
- conducerea autorității va fi asigurată de un Colegiul director compus din 11 membri numiți de Senat, la propunerea organizațiilor societății civile legal constituite cu activitate în domeniul apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale, deținuților și persoanelor arestate preventiv, precum și la propunerea asociațiilor profesionale relevante pentru domeniul de activitate al autorității (Colegiul Medicilor din România, Uniunea Națională a Barourilor din România etc);
- finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale autorității se asigură integral de la bugetul de stat iar proiectul de buget se întocmește de către conducerea autorității, cu avizul Ministerului Economiei și Finanțelor;

c) Atribuțiile mecanismului național, exercitate cu respectarea principiului independenței funcționale și a personalului, vor consta, în principal, în:

- examinarea în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante și a respectării exercitării fără discriminări a drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora;
- verificarea legalității prezenței persoanelor private de libertate în locurile supuse examinării sale, a asigurării tratamentului medical adecvat, a dreptului persoanelor la o a doua opinie medicală și a accesului acestora la o listă cu medicii la care pot apela pentru o a doua opinie medicală;
- formularea de recomandări cu caracter obligatoriu către autoritățile competente, în vederea îmbunătățirii tratamentului și condițiilor persoanelor private de libertate și a prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;
- formularea și supunerea spre adoptare de strategii, politici publice și norme de reglementare în domeniul prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor

inumane sau degradante, luând în considerare normele pertinente cuprinse în legislația internă și în documentele internaționale la care România este parte;

- verificarea din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane interesate a cazurilor în care sunt semnalate acte de tortură, pedepse sau tratamente inumane sau degradante ori alte încălcări ale drepturilor persoanelor private de libertate și formularea de recomandări cu caracter obligatoriu pentru autoritățile cu atribuții legale în domeniu;

- sesizarea de îndată a autorităților competente cu privire la cazurile de tortură, de pedepse sau tratamente inumane sau degradante ori alte încălcări ale drepturilor persoanelor private de libertate comise prin fapte de natură penală;

- asistarea persoanelor private de libertate care au nevoie de aceasta în a formula plângeri către autoritățile competente legal cu privire la cazurile de tortură, pedepse sau tratamente inumane sau degradante ori alte încălcări ale drepturilor persoanelor private de libertate comise prin fapte de natură penală;

- sesizarea de îndată a organelor de cercetare penală competente cu privire la cazurile de deces al persoanelor private de libertate;

- verificarea activității autorităților cu atribuții legale de control al locurilor supuse examinării sale și formularea de recomandări cu caracter obligatoriu pentru acestea și pentru autoritățile în subordinea cărora ele sunt organizate și funcționează;

- organizarea de campanii de informare, de educare și instruire în scopul prevenirii torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante și al respectării fără discriminări a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor private de libertate;

- menținerea legăturii cu Subcomitetul ONU de Prevenire a Torturii, în conformitate cu prevederile Protocolului Opțional la Convenția pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante.

d) Pentru buna sa organizare și funcționare, mechanismului național îi sunt asigurate:

- resursele umane, financiare și logistice necesare funcționării ca autoritate publică autonomă și independentă;

- accesul la toate informațiile referitoare la numărul persoanelor private de libertate în locurile supuse examinării sale, precum și la numărul și amplasarea acestora;

- accesul la toate informațiile care privesc tratamentul aplicat persoanelor private de libertate și condițiile în care acestea trăiesc și își desfășoară activitatea;
- accesul la toate locurile supuse examinării sale și la instalațiile și amenajările acestora;
- posibilitatea de a avea întâlniri cu persoanele private de libertate, fără martori, fie personal, fie cu un interpret dacă se consideră necesar, precum și cu orice altă persoană despre care reprezentanții mecanismului național consideră că poate furniza informații pertinente;
- libertatea de a alege locurile pe care dorește să le viziteze, inopinat, și persoanele cu care dorește să aibă întâlniri;
- încunoștiințarea, de îndată, de către locurile supuse examinării sale, asupra cazurilor de deces al persoanelor private de libertate;
- dreptul de a fi informat, în termenul legal sau cu celeritate, cu privire la măsurile luate de autoritățile competente ca urmare a sesizărilor și recomandărilor pe care le-a formulat;
- calitatea procesuală activă în apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor private de libertate;
- publicarea și diseminarea rapoartelor anuale proprii.

Protocol Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante

Adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a cincizeci și șaptea sesiuni a
Adunării Generale a Națiunilor Unite prin rezoluția A/RES/57/199.

PREAMBUL

Statele-Părți la prezentul Protocol,

Reafirmând faptul că tortura și pedepsele sau tratamentele inumane sau degradante
sunt interzise și constituie încălcări grave ale drepturilor omului,

Cu convingerea că este în continuare necesară luarea de măsuri pentru a realiza
scopurile Convenției împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane
sau Degradante (denumită în continuare *Convenția*) și a consolida protecția
persoanelor private de libertate, împotriva torturii și a tratamentelor sau pedepselor
inumane sau degradante,

Reamintind că articolele 2 și 16 din Convenție obligă pe fiecare Stat-Parte să ia
măsuri efective în vederea prevenirii actelor de tortură și a pedepselor sau
tratamentelor inumane sau degradante pe orice teritoriu aflat în raza proprie de
competență teritorială,

Recunoscând faptul că statele sunt primele care răspund de punerea în practică a
acelor articole, că consolidarea protecției oferite persoanelor private de libertate și
respectarea integrală a drepturilor omului față de acestea este o responsabilitate
comună a tuturor și că organele internaționale de implementare completează și
consolidează măsurile luate la nivel național,

Reamintind că prevenirea efectivă a torturii și a pedepselor sau tratamentelor
inumane sau degradante presupune educare și o combinație de diverse măsuri
legislative, administrative, judiciare și de altă natură,

Reamintind de asemenea că Conferința Mondială privind Drepturile Omului a
declarat ferm că eforturile de eradicare a torturii ar trebui se concentreze mai întâi să
asupra prevenirii și a solicitat adoptarea unui protocol opțional la Convenție, menit
să stabilească un sistem preventiv de vizite regulate la locurile de detenție,

Având convingerea că protecția persoanelor private de libertate, împotriva torturii și
a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante poate fi consolidată prin

mijloace nejudiciare de natură preventivă, bazate pe vizitele regulate la locurile de detenție, Au convenit după cum urmează:

PARTEA I

Principii generale

Articolul 1

Obiectivul prezentului Protocol este stabilirea unui sistem de vizite regulate întreprinse de către organe independente internaționale și naționale la locurile în care persoanele sunt private de libertate, în vederea prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.

Articolul 2

1. Prin prezentul Protocol se înființează un Subcomitet de Prevenire a Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante, în cadrul Comitetului împotriva Torturii (denumit în continuare *Subcomitetul de Prevenire*), care va avea atribuțiile prevăzute de prezentul Protocol.
2. Subcomitetul de Prevenire își desfășoară activitatea în cadrul reprezentat de Carta Națiunilor Unite și va fi călăuzit de scopurile și principiile exprimate în aceasta, precum și de normele Organizației Națiunilor Unite referitoare la tratamentul persoanelor private de libertate.
3. În egală măsură, Subcomitetul de Prevenire va fi călăuzit de principiile confidențialității, imparțialității, non-selectivității, universalității și obiectivității.
4. Subcomitetul de Prevenire și Statele-Părți cooperează în vederea punerii în aplicare a prezentului Protocol.

Articolul 3

Fiecare Stat-Parte înființează, desemnează sau menține la nivel național unul sau mai multe organe de vizitare pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (denumite în continuare *mecanisme naționale de prevenire*).

Articolul 4

1. Fiecare Stat-Parte va permite efectuarea vizitelor, în conformitate cu prezentul Protocol, de către mecanismele prevăzute la articolele 2 și 3, la orice loc aflat în raza sa de competență teritorială și control și în care persoanele sunt sau ar putea fi private de libertate, fie în baza unui ordin al unei autorități publice sau la cererea acesteia sau cu acordul sau acordul tacit al acesteia (denumite în continuare *locuri de detenție*). Aceste vizite se întreprind în scopul consolidării, dacă este necesar, a protecției acestor persoane împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.

2. În sensul prezentului Protocol, privarea de libertate înseamnă orice formă de detenție sau închisoare, sau plasarea unei persoane într-un mediu public sau privat de reținere din care nu îi este permis să plece după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură.

PARTEA II

Subcomitetul de Prevenire

Articolul 5

1. Subcomitetul de Prevenire va fi compus din zece membri. După cea de-a cincizecea ratificare sau aderare la prezentul Protocol, numărul membrilor Subcomitetului de Prevenire va crește până la douăzeci și cinci.

2. Membrii Subcomitetului de Prevenire vor fi aleși din rândul persoanelor cu înalt caracter moral, cu experiență profesională dovedită în domeniul administrării justiției, mai ales în domeniul dreptului penal, administrării penitenciarelor sau a poliției, sau în alte domenii pertinente pentru tratamentul persoanelor private de libertate.

3. La stabilirea componenței Subcomitetului de Prevenire vor fi avute în vedere distribuția geografică echitabilă și reprezentarea diverselor forme de civilizație și a sistemelor juridice ale Statelor-Părți.

4. De asemenea, se va lua în considerare și reprezentarea echilibrată a din punctul de vedere al sexelor pe baza principiilor egalității și nediscriminării.

5. Subcomitetul de Prevenire nu poate avea în componența sa doi membri care sunt cetățeni ai aceluiași stat.

6. Membrii Subcomitetului de Prevenire își vor desfășura activitatea în calitate de persoane fizice, vor fi independenți și imparțiali și vor sta la dispoziția Subcomitetului de Prevenire pentru a-l servi în mod eficient.

Articolul 6

1. Fiecare Stat-Parte poate desemna, în conformitate cu alineatul 2 din prezentul Articol, până la doi candidați care posedă calificările și îndeplinesc cerințele prevăzute la Articolul 5, asigurând în același timp informații detaliate privind calificările celor desemnați.

2.

- (a) Desemnații trebuie să aibă cetățenia unui Stat-Parte la prezentul Protocol;
- (b) cel puțin unul dintre cei doi candidați trebuie să aibă cetățenia Statului-Parte care l-a desemnat;
- (c) Nu pot fi desemnați mai mult de doi cetățeni ai unui singur Stat-Parte;
- (d) Orice Stat-Parte este obligat ca, înainte să desemneze un cetățean al altui Stat-Parte, să solicite și să obțină acordul acelu Stat-Parte.

3. Cu cel puțin cinci luni înainte de data reuniunii Statelor-Părți în cadrul căreia vor avea loc alegerile, Secretarul General al Națiunilor Unite va trimite o scrisoare fiecărui Stat-Parte, invitându-l să depună desemnările în termen de trei luni. Secretarul General va depune o listă alfabetică a tuturor persoanelor astfel desemnate, specificând Statele-Părți care le-au desemnat.

Articolul 7

1. Membrii Subcomitetului de Prevenire vor fi aleși în următorul mod:

- (a) În primul rând se va lua în considerare îndeplinirea cerințelor și criteriilor de la Articolul 5 din prezentul Protocol;
- (b) Alegerile inițiale vor avea loc nu mai târziu de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului Protocol;
- (c) Statele-Părți vor alege prin vot secret membrii Subcomitetului de Prevenire;

(d) Alegerea membrilor Subcomitetului de Prevenire va avea loc în cadrul reuniunilor bienale ale Statelor-Părți, convocate de către Secretarul General al Națiunilor Unite. În cadrul acestor reuniuni, la care prezența a două treimi dintre Statele-Părți va fi considerată quorum, persoanele alese ca membri ai Subcomitetului de Prevenire vor fi cele care au obținut cel mai mare număr de voturi și majoritatea absolută a voturilor reprezentanților Statelor-Părți care sunt prezenți și votează.

2. Dacă, în cadrul procesului de alegere, doi cetățeni ai aceluiași Stat-Parte au devenit eligibili ca membri ai Subcomitetului de Prevenire, candidatul care a primit cel mai mare număr de voturi va fi ales ca membru al Subcomitetului de Prevenire. Dacă cei doi cetățeni au primit același număr de voturi, se aplică următoarea procedură:

(a) Dacă numai unul dintre ei a fost desemnat de către Statul-Parte al cărui cetățean este, acel cetățean va fi ales ca membru al Subcomitetului de Prevenire;

(b) Dacă ambii candidați au fost desemnați de către Statul-Parte ai cărui cetățeni sunt, se va desfășura un al doilea vot secret separat pentru a stabili care dintre aceștia va deveni membru;

(c) Dacă nici unul dintre cei doi candidați nu a fost desemnat de către Statul-Parte al cărui cetățean este, se va desfășura un vot secret separat pentru a stabili care candidat va fi membru.

Articolul 8

Dacă un membru al Subcomitetului de Prevenire decedează sau demisionează, sau din orice alt motiv nu își mai poate îndeplini atribuțiile, Statul-Parte care l-a desemnat va desemna pe o altă persoană eligibilă care posedă calificările și îndeplinește cerințele prevăzute la Articolul 5, ținând cont de necesitatea existenței unui echilibru adecvat în rândul diverselor domenii de competență. Această persoană va îndeplini funcția de membru până la următoarea reuniune a Statelor-Părți, sub rezerva aprobării de către majoritatea Statelor-Părți. Aprobarea se consideră acordată cu excepția cazului în care jumătate sau mai multe dintre Statele-Părți răspund negativ în termen de șase săptămâni de la momentul când au fost informate de către Secretarul General al Națiunilor Unite despre propunerea de numire.

Articolul 9

Membrii Subcomitetului de Prevenire vor fi aleși pentru un mandat de patru ani. Ei pot fi realeși o singură dată, dacă sunt desemnați din nou. Mandatele a jumătate

dintre membrii aleși în cadrul primelor alegeri vor expira după doi ani; imediat după primele alegeri, numele membrilor respectivi vor fi alese prin tragere la sorți de către Președintele reuniunii la care se referă Articolul 7, alineatul 1 (d).

Articolul 10

1. Subcomitetul de Prevenire își alege biroul pentru o perioadă de doi ani. Membrii biroului pot fi realeși.

2. Subcomitetul de Prevenire își stabilește propriile reguli de procedură. Aceste reguli trebuie să prevadă, printre altele, că:

(a) Jumătate plus unu din totalul membrilor constituie quorum-ul;

(b) Deciziile Subcomitetului de Prevenire se iau cu votul majorității membrilor prezenți;

(c) Subcomitetul de Prevenire se reunește cu ușile închise.

3. Secretarul General al Națiunilor Unite convoacă reuniunea inițială a Subcomitetului de Prevenire. După reuniunea inițială, Subcomitetul de Prevenire se reunește conform orarului prevăzut de regulile de procedură proprii. Subcomitetul de Prevenire și Comitetul împotriva Torturii se reunesc simultan cel puțin o dată pe an.

PARTEA III

Atribuțiile Subcomitetului de Prevenire

Articolul 11

1. Subcomitetul de Prevenire va avea următoarele atribuții:

(a) Vizitarea locurilor la care se referă Articolul 4 și emiterea de recomandări către Statele-Părți referitor la protecția persoanelor private de libertate, împotriva torturii și pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;

(b) În ceea ce privește mecanismele naționale de prevenire:

(i) Asigură consiliere și asistență Statelor-Părți, atunci când este necesar, în vederea stabilirii acestor mecanisme;

- (ii) Menține contactul direct, și, dacă este necesar, confidențial, cu mecanismele naționale de prevenire și le oferă pregătire și asistență tehnică pentru a le consolida capacitățile;
- (iii) Le îndrumă și asistă în cadrul activității de evaluare a necesităților și a mijloacelor necesare de consolidare a protecției persoanelor private de libertate, împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;
- (iv) Face recomandări și observații către Statele-Părți în vederea consolidării capacității și a atribuțiilor mecanismelor naționale de prevenire pentru prevenirea torturii și pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;
- (c) Cooperează, pentru prevenirea torturii în general, cu organele și mecanismele competente ale Națiunilor Unite, precum și cu instituțiile sau organizațiile internaționale, regionale și naționale care activează în domeniul consolidării protecției tuturor persoanelor împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.

Articolul 12

Pentru a permite Subcomitetului de Prevenire să își îndeplinească atribuțiile conform prevederilor Articolului 11, Statele-Părți se angajează:

- (a) Să primească Subcomitetul de Prevenire pe teritoriul lor și să îi acorde acces la locurile de detenție în sensul Articolului 4 din prezentul Protocol;
- (b) Să furnizeze toate informațiile pertinente pe care le solicită Subcomitetul de Prevenire cu scopul de a evalua necesitățile și măsurile de adoptat pentru consolidarea protecției persoanelor private de libertate, împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;
- (c) Să încurajeze și să faciliteze legăturile dintre Subcomitetul de Prevenire și mecanismele naționale de prevenire;
- (d) Să examineze recomandările Subcomitetului de Prevenire și să dialogheze cu acesta pe tema eventualelor măsuri de punere în aplicare.

Articolul 13

1. Subcomitetul de Prevenire stabilește, mai întâi prin tragere la sorți, un program de vizite regulate în Statele-Părți în vederea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la Articolul 11.
2. După consultări, Subcomitetul de Prevenire notifică programul său Statelor-Părți, pentru ca acestea să poată neîntârziat să facă aranjamentele practice necesare pentru desfășurarea vizitelor.
3. Vizitele se întreprind de către cel puțin doi membri ai Subcomitetului de Prevenire. Acești membri pot fi însoțiți, după caz, de către experți cu experiență profesională dovedită și care posedă cunoștințe în domeniile cu care se ocupă prezentul Protocol. Acești experți vor fi selectați dintr-un nomenclator al experților întocmit pe baza propunerilor Statelor-Părți, ale Oficiului Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului al Națiunilor Unite și ale Centrului Națiunilor Unite pentru Prevenirea Criminalității Internaționale. La pregătirea nomenclatorului, Statele-Părți interesate propun nu mai mult de cinci experți naționali. Statul-Parte interesat se poate opune includerii în vizită a unui anumit expert, caz în care Subcomitetul de Prevenire va propune un alt expert.
4. Dacă consideră că este adecvat, Subcomitetul de Prevenire poate propune efectuarea unei scurte vizite de urmărire, după vizita propriu-zisă.

Articolul 14

1. Pentru a permite Subcomitetului de Prevenire să își îndeplinească atribuțiile, Statele-Părți la prezentul Protocol se angajează să îi acorde:
 - (a) Acces neîngrădit la toate informațiile referitoare la numărul persoanelor private de libertate în locurile de detenție în sensul Articolului 4, precum și la numărul acestor locuri și amplasarea acestora;
 - (b) Acces neîngrădit la toate informațiile ce privesc tratamentul aplicat acelor persoane, precum și condițiile de detenție;
 - (c) Sub rezerva alineatului 2 de mai jos, accesul neîngrădit la toate locurile de detenție și la instalațiile și amenajările acestora;
 - (d) Posibilitatea de a avea întrevederi cu persoanele private de libertate, fără martori, fie personal, fie cu un interpret dacă se consideră necesar, precum și cu orice altă

persoană despre care Subcomitetul de Prevenire consideră că poate furniza informații pertinente;

(e) Libertatea de a alege locurile pe care dorește să le viziteze și persoanele cu care dorește să aibă întreveneri.

2. Orice obiecție referitoare la vizitarea unui anumit loc de detenție se poate formula numai din motive urgente și imperative ce țin de apărarea națională, siguranța publică, calamități sau tulburări grave la locul de vizitat, care împiedică în mod temporar desfășurarea vizitei. Existența unei stări de urgență delcarate nu poate fi invocată de către un Stat-Parte ca motiv de a obiecta la efectuarea unei vizite.

Articolul 15

Nici o autoritate și nici un funcționar nu va dispune, aplica, permite sau tolera vreo sancțiune împotriva vreunei persoane sau organizații pentru fapta de a fi comunicat Subcomitetului de Prevenire sau delegaților acestuia orice informație, fie ea adevărată sau falsă, și nici una dintre aceste persoane sau organizații nu poate fi prejudiciată în vreun alt mod.

Articolul 16

1. Subcomitetul de Prevenire comunică în mod confidențial recomandările și observațiile sale Statului-Parte și, dacă este cazul, mecanismului național de prevenire.

2. Subcomitetul de Prevenire publică raportul său, împreună cu orice comentarii ale Statului-Parte interesat, la cererea acelu Stat-Parte. Dacă Statul-Parte face publică o parte din raport, Subcomitetul de Prevenire poate publica raportul, integral sau parțial. Totuși, nu se pot publica date cu caracter personal fără consimțământul expres al persoanei respective.

3. Subcomitetul de Prevenire prezintă un raport public anual referitor la activitățile sale Comitetului împotriva Torturii.

4. Dacă Statul-Parte refuză să coopereze cu Subcomitetul de Prevenire conform articolelor 12 și 14, sau să ia măsuri pentru îmbunătățirea situației în lumina recomandărilor Subcomitetului de Prevenire, Comitetul împotriva Torturii poate, la cererea Subcomitetului de Prevenire, să decidă, cu majoritatea membrilor, după ce Statul-Parte a avut posibilitatea de a-și exprima opinia, să facă o declarație publică în această privință sau să publice raportul Subcomitetului de Prevenire.

PARTEA IV

Mecanismele naționale de prevenire

Articolul 17

Fiecare Stat-Parte va menține, desemna sau înființa, cel mai târziu la un an de la intrarea în vigoare a prezentului Protocol sau de la ratificarea sau aderarea la acesta, unul sau mai multe mecanisme naționale de prevenire, independente, pentru prevenirea torturii la nivel național. Mecanismele înființate de către unități descentralizate pot fi desemnate ca mecanisme naționale de prevenire în sensul prezentului Protocol dacă se conformează prevederilor acestuia.

Articolul 18

1. Statele-Părți garantează independența funcțională a mecanismelor naționale de prevenire, precum și independența personalului acestora.
2. Statele-Părți iau măsurile necesare pentru a se asigura că experții din cadrul mecanismului național de prevenire au aptitudinile și cunoștințele profesionale necesare. Ele se vor strădui să asigure echilibrul în ceea ce privește reprezentarea sexelor și reprezentarea adecvată a grupurilor etnice și minoritare din țară.
3. Statele-Părți se angajează să pună la dispoziție resursele necesare funcționării mecanismelor naționale de prevenire.
4. La înființarea mecanismelor naționale de prevenire, Statele-Părți iau în considerare Principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale de promovare și apărare a drepturilor omului.

Articolul 19

Mecanismele naționale de prevenire vor avea cel puțin următoarele atribuții:

- (a) Examinarea în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție în sensul Articolului 4, în vederea consolidării, dacă este cazul, a protecției asigurate acestora împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;

- (b) Formularea de recomandări către autoritățile competente, în vederea îmbunătățirii tratamentului și condițiilor persoanelor private de libertate și a prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, luând în considerare normele pertinente ale Națiunilor Unite;
- (c) Formularea de propuneri și observații privind legislația existentă sau proiectele legislative.

Articolul 20

Pentru a permite mecanismelor naționale de prevenire să își îndeplinească atribuțiile, Statele-Părți la prezentul Protocol se angajează să le acorde acestora:

- (a) Acces la toate informațiile referitoare la numărul persoanelor private de libertate în locurile de detenție în sensul Articolului 4, precum și la numărul acestor locuri și amplasarea acestora;
- (b) Acces la toate informațiile ce privesc tratamentul aplicat acelor persoane, precum și condițiile de detenție;
- (c) Acces la toate locurile de detenție și la instalațiile și amenajările acestora;
- (d) Posibilitatea de a avea întrevederi cu persoanele private de libertate, fără martori, fie personal, fie cu un interpret dacă se consideră necesar, precum și cu orice altă persoană despre care mecanismul național de prevenire consideră că poate furniza informații pertinente;
- (e) Libertatea de a alege locurile pe care doresc să le viziteze și persoanele cu care doresc să aibă întrevederi;
- (f) Dreptul de a menține legătura cu Subcomitetul de Prevenire, de a-i trimite acestuia informații și de a se întâlni cu acesta.

Articolul 21

1. Nici o autoritate și nici un funcționar nu va dispune, aplica, permite sau tolera vreo sancțiune împotriva vreunei persoane sau organizații pentru fapta de a fi comunicat mecanismului național de prevenire sau delegaților acestuia orice informație, fie ea adevărată sau falsă, și nici una dintre aceste persoane sau organizații nu poate fi prejudiciată în vreun alt mod.

2. Informațiile confidențiale strânse de către mecanismul național de prevenire sunt privilegiate. Datele cu caracter personal nu se pot publica fără consimțământul expres al persoanei respective.

Articolul 22

Autoritățile competente ale Statului-Parte interesat examinează recomandările mecanismului național de prevenire și dialoghează cu acesta în vederea eventualelor măsuri de punere în aplicare.

Articolul 23

Statele-Părți la prezentul Protocol se angajează să publice și să disemineze rapoartele anuale ale mecanismelor naționale de prevenire.

PARTEA V

Declarația

Articolul 24

1. La momentul ratificării, Statele-Părți pot face o declarație prin care amână punerea în aplicare a obligațiilor lor prevăzute fie în partea III, fie în partea IV din prezentul Protocol.

2. Această amânare este valabilă pe o perioadă maximă de trei ani. După prezentarea argumentelor de către Statul-Parte și în urma consultării cu Subcomitetul de Prevenire, Comitetul împotriva Torturii poate prelungi această perioadă cu încă doi ani.

PARTEA VI

Prevederi financiare

Articolul 25

1. Cheltuielile făcute de Subcomitetul de Prevenire în legătură cu punerea în aplicare a prezentului Protocol se suportă de către Națiunile Unite.

2. Secretarul General al Națiunilor Unite asigură personalul și spațiile necesare îndeplinirii efective a atribuțiilor de către Subcomitetul de Prevenire, conform prevederilor prezentului Protocol.

Articolul 26

1. Se înființează un Fond Special potrivit procedurilor pertinente ale Adunării Generale, care va fi administrat în conformitate cu reglementările financiare și regulile Națiunilor Unite, cu scopul de a ajuta la finanțarea punerii în aplicare a recomandărilor Subcomitetului de Prevenire formulate în urma unei vizite într-un Stat-Parte, precum și la finanțarea unor programe educaționale ale mecanismelor naționale de prevenire.

2. Fondul Special poate fi finanțat din contribuții voluntare făcute de Guverne, organizații interguvernamentale sau neguvernamentale și alte entități private sau publice.

PARTEA VII

Prevederi finale

Articolul 27

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnarea de către orice stat care a semnat Convenția.

2. Prezentul Protocol este supus ratificării de către oricare stat care a ratificat sau a aderat la Convenție. Instrumentele de ratificare se depun la Secretarul General al Națiunilor Unite.

3. Prezentul Protocol este deschis spre aderarea de către orice stat care a ratificat sau a aderat la Convenție.

4. Aderarea se face prin depunerea la Secretarul General al Națiunilor Unite a instrumentului de aderare.

5. Secretarul General al Națiunilor Unite aduce la cunoștința tuturor statelor semnatare ale prezentului Protocol sau care au aderat la acesta, depunerea fiecărui instrument de ratificare sau aderare.

Articolul 28

1. Prezentul Protocol intră în vigoare în cea de-a treizecea zi de după data depunerii la Secretarul General al Națiunilor Unite a celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau aderare.

2. Pentru fiecare stat care ratifică prezentul Protocol sau aderă la acesta după depunerea la Secretarul General al Națiunilor Unite a celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau aderare, prezentul Protocol intră în vigoare în cea de-a treizecea zi de după data depunerii propriului instrument de ratificare sau aderare.

Articolul 29

Prevederile prezentului Protocol se aplică tuturor părților statelor federale, fără limitări sau excepții.

Articolul 30

Nu se pot formula rezerve privind prezentul Protocol.

Articolul 31

Prevederile prezentului Protocol nu afectează obligațiile Statelor-Părți așa cum decurg din orice convenție regională care instituie un sistem de vizitare a locurilor de detenție. Subcomitetul de Prevenire și organele înființate în baza acestor convenții regionale sunt încurajate să se consulte și să coopereze pentru a evita paralelismele și pentru a promova în mod eficient obiectivele prezentului Protocol.

Articolul 32

Prevederile prezentului Protocol nu afectează obligațiile Statelor-Părți așa cum decurg din cele patru Convenții de la Geneva din 12 august 1949 și din Protocoalele Adiționale la acestea din 8 iunie 1977, și nici posibilitatea oricărui Stat-Parte de a autoriza Comitetul Internațional al Crucii Roșii să viziteze locurile de detenție în situații care nu sunt prevăzute de dreptul umanitar internațional.

Articolul 33

1. Oricare Stat-Parte poate denunța prezentul Protocol în orice moment, prin notificare scrisă către Secretarul General al Națiunilor Unite, care informează ulterior pe toate celelalte State-Părți la prezentul Protocol și la Convenție. Denunțarea intră în vigoare după un an de la data primirii notificării de către Secretarul General.

2. Această denunțare nu produce efectul de a scuti Statul-Parte de obligațiile sale prevăzute de prezentul Protocol în legătură cu orice act sau situație care poate avea loc înainte de data la care denunțarea intră în vigoare, sau cu acțiunile pe care Subcomitetul de Prevenire a decis sau poate decide să le întreprindă cu privire la respectivul Stat-Parte. De asemenea, denunțarea nu prejudiciază în nici un mod continuarea considerațiilor asupra oricărei chestiuni luate deja în considerare de către Subcomitetul de Prevenire înainte de data la care denunțarea intră în vigoare.

3. După data la care intră în vigoare denunțarea de către Statul-Parte, Subcomitetul de Prevenire nu poate începe să ia în considerare nici o chestiune nouă legată de acel stat.

Articolul 34

1. Oricare Stat-Parte la prezentul Protocol poate propune o modificare pe care o depune la Secretarul General al Națiunilor Unite. Secretarul General comunică apoi Statelor-Părți la prezentul Protocol modificarea propusă, solicitându-le să îi notifice dacă sunt pentru desfășurarea unei conferințe a Statelor-Părți în scopul examinării și votului asupra propunerii. În cazul în care, în termen de patru luni de la data acestei comunicări cel puțin o treime dintre Statele-Părți sunt pentru desfășurarea unei astfel de conferințe, Secretarul General convoacă conferința sub auspiciile Națiunilor Unite. Orice modificare adoptată de către majoritatea de două treimi din Statele-Părți prezente și care votează la conferință va fi trimisă de către Secretarul General al Națiunilor Unite Statelor-Părți spre acceptare.

2. O modificare adoptată în conformitate cu alineatul 1 al prezentului Articol intră în vigoare atunci când a fost acceptată de către o majoritate de două treimi din Statele-Părți la prezentul Protocol în conformitate cu procesele constituționale ale acestora.

3. După ce intră în vigoare, modificările sunt obligatorii pentru Statele-Părți care le-au acceptat, iar celelalte State-Părți sunt obligate numai de prevederile prezentului Protocol și de eventualele modificări anterioare pe care le-au acceptat.

Articolul 35

Membrilor Subcomitetului de Prevenire și ai mecanismelor naționale de prevenire li se acordă privilegiile și imunitățile necesare pentru a-și exercita atribuțiile în mod independent. Membrilor Subcomitetului de Prevenire li se acordă privilegiile și imunitățile specificate la secțiunea 22 din Convenția privind Privilegiile și Imunitățile Națiunilor Unite din 13 februarie 1946, sub rezerva prevederilor secțiunii 23 din respectiva Convenție.

Articolul 36

Când vizitează un Stat-Parte, membrii Subcomitetului de Prevenire sunt obligați, fără a afecta prevederile și scopurile prezentului Protocol și privilegiile și imunitățile de care se bucură:

- (a) Să respecte legile și reglementările statului vizitat;
- (b) Să se abțină de la orice acțiune sau activitate incompatibilă cu natura imparțială și internațională a îndatoririlor lor.

Articolul 37

1. Prezentul Protocol, ale cărui versiuni în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă sunt egal autentice, se depune la Secretarul General al Națiunilor Unite.

2. Secretarul General al Națiunilor Unite transmite tuturor statelor copii certificate ale prezentului Protocol.

